

Redovisning av uppdrag avseende riskområdet
klimatanpassningsåtgärder i plan för intern
kontroll

9

2023SOCN67

Socialnämnden

Datum
2023-05-09

Diarienummer
2023SOCN67 100

Redovisning av uppdrag avseende riskområdet klimatanpassningsåtgärder i plan för intern kontroll

Förslag till beslut

Socialnämnden noterar informationen och förklarar uppdraget fullgjort.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden uppdrog den 8 mars 2023, § 51, åt förvaltningen att tillse att det sektorsövergripande riskområdet klimatanpassningsarbete genomsyrar alla delar och blir synligt i arbetet med att undanröja och förebygga riskerna i samhället. Beslutet fattades efter ett initiativärende från Röd-grön samverkan i samband med nämndens beslut om plan för intern kontroll 2023.

Arbetet med klimatanpassning bedrivs på flera sätt inom förvaltningen. Det styrs av så väl lagstiftning som kommunens egna styrdokument, bland annat det hållbarhetsstrategiska programmet, antaget av kommunfullmäktige den 27 april 2023, § 59.

Förvaltningen arbetar för att stärka systematik och struktur i klimatanpassningsarbetet för att det än mer ska genomsyra exempelvis långsiktig fysisk planering och leda till konkreta åtgärder för att minska risker. Att klimatanpassningsåtgärder lyfts fram som ett riskområde i riskidentifieringen inom ram för intern kontroll innebär att arbetet stärks ytterligare. Det kan därför finnas skäl för att under kommande år ta med åtgärder inom det riskområdet för uppföljning av intern kontroll.

Förvaltningen bedömer dock att det hållbarhetsstrategiska programmet ger en tydlighet och styrning av arbetet med klimatanpassningsåtgärder som motsvarar intentionen i uppdraget från socialnämnden.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 4 maj 2023
- Initiativärende om plan för intern kontroll
- Beslut i socialnämnden 8 mars 2023, § 51

Ärendet

Socialnämnden uppdrog den 8 mars 2023, § 51, åt förvaltningen att tillse att det sektorsövergripande riskområdet klimatanpassningsarbete genomsyrar alla delar och blir synligt i arbetet med att undanröja och förebygga riskerna i samhället. Beslutet fattades efter ett initiativärende från Röd-grön samverkan i samband med nämndens beslut om plan för intern kontroll 2023.

I skrivelsen från Röd-grön samverkan påtalas att trots att klimatanpassningsarbete är identifierat som ett av de elva riskområden som bedöms vara de viktigaste ur ett förvaltningsövergripande perspektiv, har ingen nämnd valt ut klimatanpassning som viktigast ur sektorns perspektiv. Sett ur kommunens ansvar för att bidra till klimatanpassningsarbetet föreslås att det sektorsövergripande riskområdet *Klimatanpassningsarbete* ska genomsyra alla delar och bli synligt i arbetet med att undanröja och förebygga riskerna i samhället.

Reglementet för intern kontroll

Reglementet för intern kontroll antogs av kommunfullmäktige den 2 februari 2023, § 8. Där beskrivs att kommunstyrelsen och övriga nämnder med rimlig grad av säkerhet ska säkerställa att verksamheten:

- bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- följer lagar, styrdokument och beslut
- arbetar mot de mål som fastställts
- har en tillförlitlig finansiell rapportering
- rapporterar betydelsefull information
- åtgärdar brister och tar lärdom av misstag
- präglas av ett gott omdöme och en god kultur.

Processen för arbetet med intern kontroll

Kommunens nämnder tar i enlighet med reglementet årligen fram en plan för intern kontroll. Planen utarbetas genom att förvaltningen genomför riskidentifiering på sektorsnivå och på förvaltningsgemensam nivå. Riskidentifieringen syftar till att identifiera sådant som påverkar verksamhetens förmåga att utföra grunduppdraget eller nå de politiska målen, liksom sådant som kan påverka anseende, ekonomi eller rättssäkerhet. På den förvaltningsövergripande nivån beaktas risker som berör flera sektorer/stödfunktioner eller som är särskilt viktiga att hantera eller allvarliga om de inträffar.

I arbetet med riskidentifieringen ingår att också värdera om de åtgärder som finns för att hantera riskerna är tillräckliga eller om de behöver justeras eller kompletteras med ytterligare åtgärder. De sektorer som är berörda beskriver eventuella nytillkommande åtgärder för att hantera, undanröja och förebygga risker i den årliga sektorsplanen. I de fall åtgärder kräver budgetjusteringar hanteras det i ordinarie budgetprocess.

Den interna kontrollen består i att följa upp om de åtgärder som görs för att hantera, undanröja och förebygga risker fungerar som avsett och har avsedd effekt, till exempelvis genom att kontrollera att åtgärder genomförts som planerat, att rutiner fungerar som avsett och så vidare.

Arbetet med riskidentifiering inkluderar att bedöma vilka åtgärder för att hantera risker som är mest relevanta att granska genom intern kontroll. Åtgärderna med respektive kontroll redovisas i plan för intern kontroll. Kontrollerna genomförs under året och vid behov vidtas ytterligare åtgärder för att hantera riskerna. Resultatet av kontrollerna redovisas i den årliga uppföljningen av intern kontroll som redovisas till respektive nämnd.

Riskidentifiering 2023

I arbetet med riskidentifiering inför 2023 nominerade sektorn för samhällsbyggnad riskområdet *Klimatanpassningsarbete* utifrån risken att kommunen inte arbetar med klimatanpassning i den mån som behövs, vilket kan leda till att kommunen inte är tillräckligt förberedd för att hantera torka, översvämningar, stormar och så vidare. Risken bedömdes ha ett högt riskvärde utifrån sannolikhet och konsekvens och ingick därför även i den förvaltningsövergripande riskidentifieringen. Som åtgärd lyftes fram att systematisera arbetet, att satsa på kompetensutvecklingsinsatser inom frågor rörande dagvattenhantering samt se över nuvarande styrdokument kopplade till dagvattenhantering. Åtgärderna togs inte med för att granskas i årets plan för intern kontroll.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens process för arbetet med riskidentifiering och intern kontroll har utvecklats och förtydligats de senaste åren, vilket gett ökad systematik och tydligare fokus för att använda verktyget intern kontroll på ändamålsenligt sätt.

Uppdraget från socialnämnden är att tillse att det sektorsövergripande riskområdet klimatanpassningsarbete genomsyrar alla delar och blir synligt i arbetet med att undanröja och förebygga riskerna i samhället.

Arbetet med klimatanpassning bedrivs på flera sätt inom förvaltningen. Det styrs av så väl lagstiftning som kommunens egna styrdokument, bland annat det hållbarhetsstrategiska programmet, antaget av kommunfullmäktige den 27 april 2023, § 59. I insatsområdet *Robusta ekosystem och biologisk mångfald* finns följande målsättning: *Hela kommunens geografiska område är väl rustat för ökat extremväder i form av skyfall, höga flöden i vattendrag, översvämningar, värmeböljor, extrem hetta, torka och skogsbränder.* Ett exempel på åtgärd är: *Klimatanpassning av såväl befintlig som ny bebyggelse och infrastruktur för att stå emot ökat extremväder.*

Det finns utvecklingspotential i förvaltningens arbete med klimatanpassningsåtgärder. Förvaltningen arbetar för att stärka systematik och struktur för att det än mer ska genomsyra exempelvis långsiktig fysisk planering och leda till konkreta åtgärder för att minska risker. Att

klimateanpassningsåtgärder lyfts fram som ett riskområde i riskidentifieringen innebär att arbetet stärks ytterligare. Det kan finnas skäl att till kommande år ta med åtgärder inom det riskområdet för uppföljning genom intern kontroll.

Förvaltningen bedömer där till att det hållbarhetsstrategiska programmet ger en tydlighet och styrning av arbetet med klimateanpassningsåtgärder som motsvarar intentionen i uppdraget från socialnämnden.

Pia Alhäll
Kommundirektör

Birgitta Flärdh
Utvecklingschef

Initiativärende:

Plan för intern kontroll

I kommunallagens 6 kapitel *Styrelsen och övriga nämnder*, fastställs under första paragrafen styrelsens uppgift att "leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter" samt "ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet".

Reglemente för intern kontroll anger nämndernas ansvar för intern kontroll utifrån kommunallagens bestämmelser. Riktlinjer för kommunstyrelsens uppsiktsplikt pekar på styrelsens helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning och "syftar till att tydliggöra hur kommunstyrelsen ska fullgöra sitt ansvar, underlätta vid planering av uppsikt samt klargöra förväntningarna på styrelsen, nämnder och bolag vad gäller uppsiktsplikten".

I förvaltningens gemensamma arbete med att ta fram en plan för intern kontroll har en riskidentifiering genomförts där 11 riskområden identifierades. Bland de elva riskområden återfinns *Klimatanpassningsarbete*. Förvaltningen påpekar vikten av att särskilja riskidentifieringen som är åtgärdsfokuserad och planen för intern kontroll som är revisionen av existerande och genomförda åtgärder för att hantera risker (se till exempel tjänsteskrivelse 2011UKFN5 003).

Trots att Klimatanpassningsarbete är identifierat som en av de 11 riskområden som bedöms vara de viktigaste ur ett förvaltningsövergripande perspektiv, har ingen nämnd ännu valt ut klimatanpassning som viktigast ur sektorns perspektiv. Sett ur kommunens ansvar för att bidra till Parisavtalets överenskommelse om minskade utsläpp av växthusgaser, genomförande av de globala målen för hållbar utveckling - Agenda 2030, kriget i Ukraina och det säkerhetspolitiska läget med bland annat energiförsörjning menar vi att Klimatanpassningsarbetet borde finnas med i de utvalda områdena för intern kontroll. Klimatanpassningsarbetet med inriktning på inte minst energiförsörjning spänner självklart kring alla sektorer och något som måste skärpas inför kommande år.

Vi anser därför att

Det sektorsövergripande riskområdet Klimatanpassningsarbete måste genomsyra alla delar och bli synligt i arbetet med att undanröja och förebygga riskerna i samhället.

För Miljöpartiet
För Socialdemokraterna
För Vänsterpartiet

Sammanträdesdatum
2023-03-08

§ 51

Dnr 2023SOCN67

Bordlagt ärende: Initiativärende om plan för intern kontroll

Beslut

Socialnämnden uppdrar åt förvaltningen att tillse att det sektorsövergripande riskområdet klimatanpassningsarbete genomförs på alla delar och blir synligt i arbetet med att undanröja och förebygga riskerna i samhället.

Sammanfattning av ärendet

I kommunallagens 6 kapitel *Styrelsen och övriga nämnder*, fastställs under första paragrafen styrelsens uppgift att ”leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter” samt ”ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet”.

Reglemente för intern kontroll anger nämndernas ansvar för intern kontroll utifrån kommunallagens bestämmelser. Riktlinjer för kommunstyrelsens uppsiktsplikt pekar på styrelsens helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning och ”syftar till att tydliggöra hur kommunstyrelsen ska fullgöra sitt ansvar, underlätta vid planering av uppsikt samt klargöra förväntningarna på styrelsen, nämnder och bolag vad gäller uppsiktsplikten”.

I förvaltningens gemensamma arbete med att ta fram en plan för intern kontroll har en riskidentifiering genomförts där 11 riskområden identifierades. Bland de elva riskområden återfinns *Klimatanpassningsarbete*. Förvaltningen påpekar vikten av att särskilja riskidentifieringen som är åtgärdsfokuserad och planen för intern kontroll som är revisionen av existerande och genomförda åtgärder för att hantera risker (se till exempel tjänsteskrivelse 2011UKFN5 003).

Trots att Klimatanpassningsarbete är identifierat som en av de 11 riskområden som bedöms vara de viktigaste ur ett förvaltningsövergripande perspektiv, har ingen nämnd ännu valt ut klimatanpassning som viktigast ur sektorns perspektiv. Sett ur kommunens ansvar för att bidra till Parisavtalets överenskommelse om minskade utsläpp av växthusgaser, genomförande av de globala målen för hållbar utveckling - Agenda 2030, kriget i Ukraina och det säkerhetspolitiska läget med bland annat energiförsörjning menar vi att Klimatanpassningsarbetet borde finnas med i de utvalda områdena för intern kontroll. Klimatanpassningsarbetet med inriktning på inte minst energiförsörjning spänner självklart kring alla sektorer och något som måste skärpas inför kommande år.

Beslutsunderlag

- Skrivelse från Röd-Grön samverkan om plan för internkontroll, inkom 8 februari 2023

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2023-03-08

- Socialnämndens beslut om bordläggning 8 februari 2023 § 33

Förslag till beslut på sammanträdet

Kajsa Lackovic (S) föreslår att socialnämnden uppdrar åt förvaltningen att tillse att det sektorsövergripande riskområdet klimatanpassningsarbete genomsyrar alla delar och blir synligt i arbetet med att undanröja och förebygga riskerna i samhället.

Eva Karlsson (M) föreslår att socialnämnden avslår förslaget utifrån att klimatanpassningsarbete inte ingår i socialnämndens huvuduppdrag.

Beslutsgång

Ordföranden redovisar att hon kommer att ställa Kajsa Lackovics förslag mot Eva Karlssons förslag.

Socialnämnden godkänner redovisad beslutsgång.

Kajsa Lackovics och Eva Karlssons förslag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att socialnämnden bifaller Eva Karlssons förslag.

Omröstning begärs. Socialnämnden godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för att bifalla Eva Karlssons förslag

Nej-röst för att bifalla Kajsa Lackovics förslag

Med 5 nej-röster och 4 ja-röster, bifaller socialnämnden Kajsa Lackovics förslag. Hur var och en röstade framgår av omröstningsbilaga 1.

Paragrafen är justerad

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2023-03-08

Voteringslista: § 51

Ärende: Bordlagt ärende: Initiativärende om plan för intern kontroll, 2023SOCN67

Omröstningslista 1

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Maria Kornevik Jakobsson (C), ordförande	X		
Kajsa Lackovic (S), vice ordförande		X	
Eva Karlsson (M), 2:e vice ordförande	X		
Tommy Brundin (M), ledamot	X		
Inger Axelsson (KD), ledamot	X		
Jonas Andersson (S), ledamot		X	
Birgitta Bertsson (S), ledamot		X	
Marie Davidsson (V), ledamot		X	
Danuta Wahlberg (SD), ersättare		X	
Resultat	4	5	0